

H N B

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591
teleks: 22 569 / www.hnb.hr / mb 3269817

ARHIVIRANI ODGOVORI NA UPITE KREDITNIH INSTITUCIJA U VEZI S KAPITALNIM ZAHTJEVIMA ZA KREDITNI RIZIK I TEHNIKAMA SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA

Relevantni propisi:

1. Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (u nastavku: Uredba (EU) br. 575/2013)
2. Odluka o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine" br. 107/2023. i 150/2024. u nastavku: Odluka o provedbi Uredbe)

Arhivirana pitanja i odgovori odnose se na ranije objavljene odgovore koji bi uslijed izmjena i dopuna regulatornog okvira morali biti u toj mjeri znatno izmijenjeni da u pitanje dolazi i suština postavljenog pitanja.

SADRŽAJ:

BROJ PITANJA	TEMA	DATUM ARHIVIRANJA
<u>2024-126/1</u>	Tretman izloženosti u valuti EUR za potrebe određivanja pondera rizika prema članku 114. stavcima 4. i 7. Uredbe (EU) br. 575/2013	9. rujna 2026.
<u>1926</u>	Utvrđivanje subjekata javnog sektora s tretmanom države	9. rujna 2026.
<u>1929</u>	Subjekti javnog sektora iz treće zemlje	9. rujna 2026.
<u>1892</u>	Kategorizacija izloženosti osigurane nekretninama	9. rujna 2026.
<u>2116</u>	Određivanje pondera rizika za izloženosti osigurane poslovnim nekretninama koje su u statusu neispunjavanja obveza	9. rujna 2026.
<u>1923</u>	Primjena praga značajnosti za pojedine kategorije izloženosti	16. prosinca 2024.
<u>2039</u>	Utvrđivanje statusa neispunjavanja obveza	16. prosinca 2024.
<u>2040</u>	Utvrđivanje statusa neispunjavanja obveza	16. prosinca 2024.
<u>2041</u>	Utvrđivanje statusa neispunjavanja obveza	16. prosinca 2024.

Područje:	Članak 114. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Tretman izloženosti u valuti EUR za potrebe određivanja pondera rizika prema članku 114. stavcima 4. i 7. Uredbe (EU) br. 575/2013
Broj pitanja:	2024-126/1
Datum objave odgovora:	16. prosinca 2024. (arhivirano 9. rujna 2026.)
Pitanje:	Mogu li se, prema odredbama članka 114. stavaka 4. i 7. Uredbe (EU) br. 575/2013, a dok je u Bosni i Hercegovini (u nastavku teksta BiH) na snazi Valutni odbor, izloženosti u valuti EUR prema Centralnoj vladi BiH i CBBiH za potrebe konsolidiranog izvještavanja smatrati izloženostima u domaćoj valuti tj. primjenjivati ponder rizika 0%? Valutni odbor definiran je Zakonom o centralnoj banci BiH koji predstavlja aranžman s fiksnim deviznim tečajem koji je vezan za valutu „sidro“ EURO s fiksnim tečajem BAM/EUR = 1,95583/1, a BiH je dobila potvrdu nadležnih tijela EU kako nadležna tijela BiH primjenjuju nadzorni i pravni okvir istovjetan onome koji se primjenjuje u Europskoj Uniji.
Odgovor:	Provedbena odluka Komisije 2021/1753 od 1. listopada 2021. na popisu trećih zemalja sadrži BiH u Prilozima I., IV., V. i VI. što podrazumijeva istovjetnost nadzornih i regulatornih zahtjeva koji se primjenjuju na kreditne institucije na potrebe članka 107(4) CRR-a, potom na izloženosti prema središnjim državama, središnjim bankama, jedinicama područne (regionalne) ili lokalne samouprave i subjektima javnog sektora za potrebe članka 114., 115. i 116. CRR-a, na izloženosti prema KI i investicijska društva za potrebe članka 142. CRR te u konačnici na izloženosti prema institucijama za potrebe primjene članka 391.CRR-a. Nadalje, iz odredbi članka 15. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o izračunavanju kapitala banke ("Službene novine Federacije BiH", br. 50/19) koja je u primjenu od 1.1. 2020. godine vidljivo je kako se radi o dopuni članka 50. stavka 6. Odluke o izračunavanju kapitala banke ("Službene novine Federacije BiH", br. 81/17) kojom je propisano da se izloženostima prema Centralnoj vladi BiH i CBBiH u eurima ili sa valutnom klauzulom u eurima za vrijeme trajanja valutnog odbora u BiH dodijeli ponder rizika od 0%. Nadalje, izmjene Odluke o izračunavanju kapitala banke ("Službene novine Federacije BiH", broj 98/23) koje su u primjeni od 30. lipnja 2024. godine zadržavaju citirani povlašteni pristup za eurske izloženosti prema Centralnoj vladi BiH i CBBiH pod istim uvjetima, ali je sada naveden u članku 54. stavku 5. te odluke. Razumijevanja smo kako su tim odredbama ispunjeni uvjeti iz članka 114. stavka 7. prvog podstavka Uredbe (EU) br. 575/2013 i institucije mogu, dok se odnosni propisi ne promijene, za potrebe izračuna svojih kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik standardiziranim pristupom ponderirati eurske izloženosti prema Centralnoj vladi BiH i CBBiH na isti način, odnosno primjenom RW 0%, ako je ispunjen uvjet pokrića tih izloženosti

	odgovarajućim izvorima sredstava u eurima kako je propisano navedenim člankom/stavkom Uredbe (EU) br. 575/2013. Povezano s tom temom je i odgovor EBA Q&A 2020_5294. <i>Ovaj odgovor se preispituje.</i>
--	--

Područje:	Članak 116. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Utvrđivanje subjekata javnog sektora s tretmanom države
Broj pitanja:	1926
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (arhivirano 9. rujna 2026.)
Pitanje:	Može li kreditna institucija definirati interna pravila za utvrđivanje subjekata javnog sektora s tretmanom države primjenom kojih bi takav tretman dobivao veći broj osoba od onih koji su izravno ili neizravno navedene u članku 13. Odluke o provedbi?

Odgovor:	Člankom 116. Uredbe (EU) br. 575/2013 propisana su pravila za određivanje pondera rizika za kreditni rizik za izloženosti prema subjektima javnog sektora pri čemu se u stavku 4. tog članka dopušta izuzetak od općih pravila prema kojem se za izloženosti prema tim subjektima, među ostalim, dopušta tretman države ako prema mišljenju nadležnih tijela ne postoji razlika u riziku između spomenutih izloženosti zbog postojanja odgovarajućeg jamstva središnje države. Hrvatska narodna banka (u nastavku teksta: HNB) kao nadležno tijelo u Republici Hrvatskoj svoje je mišljenje o tom pitanju izrazila u članku 13. Odluke o provedbi Uredbe jasno navodeći kriterije za utvrđivanje osoba odnosno navodeći konkretne osobe koji kao subjekti javnog sektora trebaju imati tretman države za potrebe članka 116. Uredbe (EU) br. 575/2013. Iz toga jasno proizlazi da nijedna kreditna institucija u Republici Hrvatskoj ne može na osnovi vlastitih kriterija koji odstupaju od kriterija navedenih u članku 13. Odluke o provedbi Uredbe utvrđivati subjekte javnog sektora koji bi imali tretman države prema članku 116. Uredbe (EU) br. 575/2013 čime bi obuhvat takvih subjekata bio širi od obuhvata iz članka 13. Odluke o provedbi Uredbe. <u>Odgovor nije važeći zbog toga što Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva više ne sadrži kriterije za utvrđivanje subjekata javnog sektora koje mogu imati tretman države već navodi popis konkretnih subjekata javnog sektora s tretmanom države. Vezano za eventualno proširenje liste kreditne institucije mogu, vodeći se uvjetima iz članka 4. stavka 1. točke 8. Uredbe (EU) br. 575/2013, pisanim putem zajedno s odgovarajućim obrazloženjem dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci prijedlog za dopunu popisa subjekata javnog sektora iz članka 6. Odluke, nakon čega će Hrvatska narodna banka procijeniti zadovoljavaju li ti subjekti propisane uvjete te po potrebi dopuniti Odluku.</u>
Tema:	Subjekti javnog sektora iz treće države
Broj pitanja:	1929
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. <u>(arhivirano 9. rujna 2026.)</u>
Pitanje:	Može li se i nadalje primjenjivati članak 2. stavak 1. točka 13. Odluke o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija ("Narodne novine", br. 1/2009., 75/2009., 2/2010., 118/2011. i 67/2013.) u dijelu u kojem je bilo propisano da javna državna tijela iz treće države ne mogu imati tretman države, a tretman institucije mogu imati samo ako je tako propisalo tijelo nadležno za superviziju kreditnih institucija iz te treće države. Na koji način treba izvršiti provjeru da je predmetno tijelo dobilo dozvolu od nadležnog tijela za ovakav tretman? Dodatno, smatraju li se trgovačka društva s javnim ovlastima iz trećih država subjektima javnog sektora primjerice, Željeznice Srbije akcionarsko društvo?

Odgovor:	Potrebno je podsjetiti da je člankom 389. točkom 2. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 159/2013., 19/2015., 102/2015., 15/2018., 70/2019., 47/2020., 146/2020., 151/2022. i 145/2024.) propisano da stupanjem na snagu tog Zakona prestaje važiti Odluka o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija ("Narodne novine", br. 1/2009., 75/2009., 2/2010., 118/2011. i 67/2013.), što znači da je od 1. siječnja 2014. kompletan propis uključujući članak 2. izvan snage. Međutim, potrebno je skrenuti pažnju na odredbe članka 116. stavka 5. Uredbe (EU) br. 575/2013 prema kojima se za izloženosti prema subjektima javnog sektora iz trećih zemalja koje prema Provedbenoj odluci Komisije od 12. prosinca 2014. o istovjetnosti nadzornih i regulatornih zahtjeva određenih trećih zemalja i državnih područja za potrebe tretmana izloženosti u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (2014/908/EU) (u nastavku teksta: Provedbena odluka Komisije) imaju istovjetan nadzorni i pravni okvir kao i Europska unija može primjenjivati pristup iz stavaka 1. i 2. članka 116. Uredbe (EU) br. 575/2013 ako nadležna tijela tih trećih zemalja na te izloženosti primjenjuju isti pristup. Do donošenja te Provedbene odluke Komisije, a najkasnije do 1. siječnja 2015. kreditne institucije mogle su nastaviti primjenjivati pristup iz članka 116. stavka 5. Uredbe (EU) br. 575/2013 ako je nacionalno nadležno tijelo dopustilo primjenu takvog pristupa za određenu treću zemlju prije 1. siječnja 2014. Skrećemo pozornost na činjenicu da je Provedbena odluka Komisije za potrebe članka 116. stavka 5. Uredbe (EU) br. 575/2013 na snazi od 1. siječnja 2015. te sadrži popis trećih zemalja na koje se može primjenjivati pristup iz članka 116. stavaka 1. i 2. Uredbe (EU) br. 575/2013. Također navodimo da je do 1. siječnja 2014. u skladu s člankom 45. stavkom 1. Odluke o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija kreditnim institucijama bilo dopušteno primjenjivati tretman institucija na izloženosti prema subjektima javnog sektora iz trećih zemalja gdje su bonitetni zahtjevi koji se primjenjuju na kreditne institucije propisima uređeni na jednak način kao i u državama članicama. Prema našem mišljenju definicija subjekta javnog sektora jednaka je za osobe iz država članica i trećih zemalja iz čega proizlazi da sjedište neke osobe neće utjecati na utvrđivanje je li ta osoba subjekt javnog sektora ili nije, ali će utjecati na pristup koji će se za tu osobu primjenjivati za potrebe određivanja pondera rizika. <u>Odgovor je predložen za arhiviranje jer je Uredbom (EU) br. 575/2013 ustanovljen pristup za treće zemlje. Dodatna napomena: Odluka 2014/908/EU stavljena je izvan snage odredbama članka 7. Provedbene odluke Komisije (EU) 2021/1753 istovjetnosti nadzornih i regulatornih zahtjeva određenih trećih zemalja i državnih područja za potrebe tretmana izloženosti u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća. Upućivanja na odluku stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na Odluku 2021/1753 i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz njezina Priloga VII.</u>
----------	---

Područje:	Članci 123., 124. i 125. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Kategorizacija izloženosti osigurane nekretninama
Broj pitanja:	1892
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (arhivirano 9. rujna 2026.)
Pitanje:	Može li se izloženost osigurana nekretninama kod kategoriziranja podijeliti na dio izloženosti kojem bi se dodijelio ponder rizika 35% odnosno na dio koji je osiguran stambenom nekretninom sukladno zahtjevima propisanim člancima 124. i 125. Uredbe (EU) br. 575/2013. Preostali dio izloženosti koji ne ispunjava kriterije za ponder 35% rasporedio bi se u kategoriju izloženosti prema stanovništvu prema odredbama članka 123. Uredbe (EU) br. 575/2013 s ponderom rizika 75%. Dakle, pitanje je da li je opisani način kategoriziranja izloženosti odnosno utvrđivanja pondera rizika 35% i 75% po jednoj izloženosti osiguranoj stambenom nekretninom, sukladan Uredbi (EU) br. 575/2013.
Odgovor:	Upućujemo na odgovor EBA-e 2014_936. Člankom 124. Uredbe (EU) br. 575/2013 definirana je kategorija izloženosti osigurane nekretninama te se propisuje korištenje odgovarajućih pondera rizika ovisno o tome jesu li ispunjeni uvjeti iz članka 125. ili 126. Uredbe (EU) br. 575/2013 (izloženost u cijelosti i potpuno osigurana nekretninama) ili se radi o izloženosti (ili bilo kojem dijelu izloženosti) koja je u cijelosti osigurana nekretninama i kojoj se dodjeljuje ponder rizika 100%. Međutim u slučaju ako je izloženost u cijelosti i potpuno osigurana stambenom nekretninom, tada se može dijelu izloženosti dodijeliti ponder rizika 35% ako su ispunjeni svi postavljeni uvjeti iz članka 125. Uredbe (EU) br. 575/2013., dok se preostalom dijelu izloženosti do iznosa vrijednosti nekretnine (koji ne ispunjava uvjete iz članka 125. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013) dodjeljuje ponder rizika 100%. Ostatak izloženosti koji prelazi vrijednost nekretnine može biti kategoriziran kao izloženost prema stanovništvu s ponderom rizika 75%, uz ispunjenje svih postavljenih uvjeta iz članka 123. Uredbe (EU) br. 575/2013. Odgovor nije važeći. Primjenom Uredbe (EU) 2024/1623 o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013, od 1. siječnja 2025. izloženost osigurana stambenom nekretninom koja nije ADC tretira se kako slijedi: – ako su ispunjeni svi uvjeti iz članka 124. stavka 3. Uredbe, i dodatni uvjeti ako ih je odredilo nadležno ili imenovano tijelo, iznos izloženosti do nominalnog iznosa založenog prava na nekretnini tretira se u skladu sa člankom 124. stavkom 2. Uredbe – ako izloženost ne ispunjava sve uvjete iz članka 124. stavka 3. Uredbe ili bilo koji dio koji prelazi nominalni iznos založenog prava na nekretnini tretira se u skladu sa člankom 124. stavkom 1. Uredbe. ADC izloženost koja je osigurana stambenom nekretninom tretira se u skladu sa člankom 126.a Uredbe.

Područje:	Članak 127. stavak 4. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Određivanja pondera rizika za izloženosti osigurane poslovnim nekretninama koje su u statusu neispunjavanja obveza
Broj pitanja:	2116
Datum objave odgovora:	22. veljače 2017. (arhivirano 9. rujna 2026.)
Pitanje:	Mogu li kreditne institucije koristiti poslovne nekretnine za potrebe određivanja osiguranog dijela obveze odnosno za primjenu pondera rizika od 100% za izloženosti u statusu neispunjavanja obveza kako je to opisano u članku 127. stavak 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 s obzirom da je Hrvatska narodna banka Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 ("Narodne novine" br. 140/2015) ukinula povlašteni ponder 50% kod izračuna kreditnim rizikom ponderirane aktive za izloženosti u cijelosti i potpunosti osigurane poslovnim nekretninama pa nije posve jasno mogu li se poslovne nekretnine u smislu članka 127. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 još uvijek smatrati priznatim kolateralom za potrebe određivanja osiguranog dijela plasmana koji su u statusu neispunjavanja obveza?
Odgovor:	Nekretnine općenito pa tako i poslovne nekretnine u okviru standardiziranog pristupa za kreditni rizik ne smatraju se priznatim kolateralom u skladu s dijelom trećim, glavom II. poglavljem 4., Uredbe (EU) br. 575/2013 budući da sâm standardizirani pristup sadrži kategoriju izloženosti osigurano nekretninama koja sadrži specifične pondere rizika i zahtjeve za izloženosti koje su osigurane nekretninama. Nadalje, članak 127. stavak 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 također osigurava specifičan tretman izloženosti koje su u cijelosti i potpuno osigurane poslovnim nekretninama, a nalaze se u statusu neispunjavanja obveza. Tim člankom propisano je da se vrijednostima izloženosti, nakon primjene specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik, koje su u skladu s člankom 126. Uredbe (EU) br. 575/2013 u cijelosti i potpuno osigurane poslovnim nekretninama dodjeljuje ponder rizika 100% ako su u statusu neispunjavanja obveza. Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine", br. 140/2015.) propisano je da se na izloženosti kreditne institucije u cijelosti i potpuno osigurane poslovnim nekretninama u Republici Hrvatskoj primjenjuje ponder rizika 100% umjesto 50% kako je propisano člankom 126. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013. Time poslovne nekretnine u Republici Hrvatskoj nisu derogirane kao kolateral koji omogućuje da se određena izloženost smatra u cijelosti i potpuno osiguranom poslovnom nekretninom već je namjera izloženostima u cijelosti i potpuno osiguranim poslovnim nekretninama u Republici Hrvatskoj dodijeliti veći ponder rizika u odnosu na ponder propisan spomenutom uredbom.

	<u>Neovisno o ponderu koji se primjenjuje na izloženosti osigurane poslovnim nekretninama u Republici Hrvatskoj ukoliko iste zadovoljavaju sve Uredbom (EU) br. 575/2013 propisane uvjete za priznavanje kolaterala kreditna institucija može tu izloženost smatrati u cijelosti i potpuno osiguranom poslovnom nekretninom.</u> Iz navedenog proizlazi da kreditna institucija može u skladu s člankom 127. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 575/2013 izloženostima u cijelosti i potpuno koje nisu IPRE, a osigurane su poslovnim nekretninama u skladu s člankom 126. Uredbe (EU) br. 575/2013, a koje su u statusu neispunjavanja obveza u skladu s članku 178. Uredbe, dodijeliti ponder rizika od 100%. <u>Odgovor je zbog primjene Uredbe (EU) 2024/1623 djelomično izmijenjen, ali je arhiviran zbog toga što je Hrvatska narodna banka s primjenom od 1. siječnja 2025. Odlukom o izmjenama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("narodne novine br., 150/2024) van snage stavila odredbe o strožem ponderu rizika na izloženosti osigurane poslovnim nekretninama u Republici Hrvatskoj.</u>
--	--

Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/171 od 19. listopada 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za prag značajnosti za dospjele kreditne obveze u primjeni je od 7. svibnja 2018, a EBA Smjernice o primjeni definicije statusa neispunjavanja obveza na temelju članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 u primjeni su od 1. siječnja 2021. stoga se odgovori 1923, 2039, 2040 i 2041 koji reguliraju ovo područje stavljaju van snage.

Područje:	Članak 15. Odluke o provedbi Uredbe
Tema:	Primjena praga značajnosti za pojedine kategorije izloženosti
Broj pitanja:	1923
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (arhivirano 16. prosinca 2024.)
Pitanje:	Treba li kreditna institucija koja kapitalne zahtjeve izračunava prema standardiziranom pristupu, za definiranje značajnosti dospjele kreditne obveze primijeniti prag od 1750 kn na razini klijenta i za izloženosti prema stanovništvu i za izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama, institucijama i trgovačkim društvima?
Odgovor:	Kreditna institucija koja kapitalne zahtjeve izračunava prema standardiziranom pristupu, dužna je za definiranje značajnosti dospjele kreditne obveze primijeniti prag od 1750 kn na razini klijenta za izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama, institucijama i trgovačkim društvima dok za izloženosti prema stanovništvu prag od 1750 kuna može primijeniti na razini pojedinog kreditnog proizvoda.
Tema:	Utvrđivanje statusa neispunjavanja obveza
Broj pitanja:	2039

Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (arhivirano 16. prosinca 2024.)
Pitanje:	U primjeru 1. ukupna kreditna izloženost klijenta A iznosi 30 mil kuna pri čemu je strukturirana na tri jednaka plasmana svaki u iznosu od 10 mil kuna koji su raspoređeni u rizičnu skupinu A jer po tim plasmanima nema kašnjenja. Međutim, kreditna institucija prema tom klijentu ima i dospjelo potraživanje po naknadi za platni promet u iznosu od 2000 kuna. Klijent omaškom nije podmirio dospelu obvezu i kasni s plaćanjem 92 dana te je potraživanje raspoređeno u rizičnu skupinu C s ispravkom vrijednosti od 100%. Je li ispravno navedenog klijenta smatrati neurednim dužnikom tj. smatrati da je zbog neplaćene naknade dužnik u statusu neispunjavanja obveza u skladu s člankom 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 i posljedično svih 30 mil kuna ponderirati ponderom rizika 150% te ih iskazati u obrascu Izloženost sa statusom neispunjavanja obveza? Odnosno, mogu li se kao što je navedeno u članku 15. Odluke o provedbi Uredbe promatrati kreditne obveze klijenta po kojima je zabilježeno kašnjenje duže od 90 dana, a s obzirom da je klijent po kreditima uredan tad bi se kreditne obveze smatrale urednim i ponderirale ponderom rizika 100% dok bi se samo potraživanje po naknadi smatralo izloženošću sa statusom neispunjavanja obveza te svrstalo na pripadajući obrazac?
Odgovor:	Da bi mogli ocijeniti je li navedeni klijent u statusu neispunjavanja obveza potrebno je provjeriti je li ispunjen koji od uvjeta iz članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013. U vezi uvjeta iz stavka 1. točke b) tog članka prema kojem je dužnik u statusu neispunjavanja uvjeta ako kasni s materijalno značajnom kreditnom obvezom više od 90 dana, a vodeći računa o članku 15. Odluke o provedbi Uredbe, smatramo da spomenuti uvjet nije ispunjen jer dužnik ne kasni s kreditnom obvezom nego s obvezom po naknadi za platni promet koja nema karakter kreditne obveze. Međutim, budući da dužnik ipak ima dospjele obveze prema kreditnoj instituciji koje prelaze materijalno značajan iznos koji je propisan za kreditne obveze, smatramo da kreditna institucija treba provjeriti je li ispunjen uvjet iz članka 178. stavka 1. točke a) Uredbe (EU) br. 575/2013 budući da činjenica da dužnik ima dospjele nenaplaćene obveze prema kreditnoj instituciji upućuje na mogućnost da bi moglo postati vjerojatno da dužnik uskoro neće podmirivati svoje dospjele kreditne obveze. Ako kreditna institucija nakon preispitivanja razloga zbog kojih dužnik nije podmirio svoju dospelu obvezu po naknadi za platni promet ocijeni da to neplaćanje nije indikator financijskih poteškoća dužnika te uredno ispunjavanje dospelih kreditnih obveza nije upitno, navedenog dužnika neće smatrati dužnikom sa statusom neispunjavanja obveza. U suprotnom smatra se da je dužnik u statusu neispunjavanja obveza. U slučaju da se utvrdi status neispunjavanja obveza, potrebno je rasporediti u kategoriju izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza, dodijeliti im propisani ponder rizika i iskazati ih u obrascu C07.00 u kategoriji 011: Izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza.

	U konkretnom slučaju na iznos izloženosti po plasmanima (30 mil kuna) primjenjivao bi se ponder rizika 150% budući da su izloženosti neosigurane, a za te plasmane nisu formirani specifični ispravei vrijednosti za kreditni rizik. Dok bi se za potraživanje po naknadi za platni promet primjenjivao ponder rizika 100% jer ispravei vrijednosti čine više od 20% bruto neosiguranog dijela izloženosti. Kapitalni zahtjevi za to potraživanje u konačnici bit će jednaki nuli budući da je neto iznos potraživanja nula.
Broj pitanja:	2040
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (arhivirano 16. prosinca 2024.)
Pitanje:	Ako je klijent iz odgovora na pitanje 2039 obuhvaćen kategorijom malih i srednjih poduzetnika (MSD), može li se smatrati stanovništvom u kontekstu članaka 127. i 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 te time primjenjivati definiciju nastanka statusa neispunjavanja obveza na razini pojedinog kreditnog proizvoda, a ne na razini dužnika? Smatrate da bi se navedeni klijent (MSD) mogao tretirati kao stanovništvo s obzirom da se u skladu s člankom 123. Uredbe (EU) br. 575/2013 izloženosti prema fizičkoj osobi i prema MSD tretiraju kao izloženosti prema stanovništvu koje u slučaju ispunjenja dodatnih propisanih uvjeta (diverzificirani portfelj, izloženost manja od 1 mil Eur) mogu dobiti čak i povoljniji ponder rizika – ponder 75%. Tražite mišljenje HNB-a je li takvo tumačenje ispravno ili se izloženost može promatrati na razini partije (a ne na razini dužnika) u kontekstu statusa neispunjavanja obveza samo za fizičke osobe i MSD koji ispunjavaju i ostale uvjete propisane za povoljniji ponder (diverzificirani portfelj, izloženost do 1 mil Eur)?
Odgovor:	Kreditna institucija može u skladu s člankom 178. stavkom 1. drugim podstavkom Uredbe (EU) br. 575/2013 u slučaju izloženosti prema stanovništvu definiciju nastanka statusa neispunjavanja obveza primjenjivati na razini pojedinog kreditnog proizvoda, a ne na razini ukupnih obveza dužnika. Pritom se pod izloženostima prema stanovništvom smatraju one izloženosti koje su raspoređene u kategoriju izloženosti prema stanovništvu u skladu s člankom 123. Uredbe (EU) br. 575/2013, što znači da su ispunjeni svi u tom članku propisani uvjeti. Dakle, sama činjenica da je neki klijent MSD, ali izloženost prema njemu nije raspoređena u kategoriju iz članka 123. Uredbe (EU) br. 575/2013 nije dovoljna za primjenu definicije nastanka statusa neispunjavanja obveza na razini pojedinog kreditnog proizvoda. Primjena definicije nastanka statusa neispunjavanja obveza na razini pojedinog kreditnog proizvoda ujedno podrazumijeva da se prag značajnosti propisan člankom 15. Odluke o provedbi Uredbe primjenjuje na razini pojedinog kreditnog proizvoda.
Broj pitanja:	2041
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (arhivirano 16. prosinca 2024.)

Pitanje:	U primjeru 2 ukupna kreditna izloženost klijenta B (fizička osoba) iznosi 4 mil kuna, a sastoji se od sljedećih plasmana: Plasman 1: 1 mil kuna, kašnjenje 0 dana, stambeni kredit, diverzificirani portfelj Plasman 2: 1 mil kuna, kašnjenje 92 dana (ispunjen uvjet o pragu značajnosti), rezervacije 10%, stambeni kredit, diverzificirani portfelj Plasman 3: 1 mil kuna, kašnjenje 0 dana, hipotekarni kredit, nije diverzificirani portfelj Plasman 4: 1 mil kuna, kašnjenje 92 dana (ispunjen uvjet o pragu značajnosti), rezervacije 10%, hipotekarni kredit, nije diverzificirani portfelj Nekretnine založene po plasmanima ne ispunjavaju uvjete za dodjeljivanje povoljnijeg pondera rizika. Traži se pojašnjenje o ispravnom načinu ponderiranja navedenih izloženosti, a sve u kontekstu ispravnog tumačenja pojma "stanovništvo" za potrebe utvrđivanja statusa neispunjavanja obveza odnosno promatranja navedenog statusa na razini dužnika odnosno na razini proizvoda. <u>Varijanta 1.</u> Klijent B je fizička osoba slijedom čega se smatra stanovništvom te se status neispunjavanja obveza određuje na razini kreditne partije te se plasmanima dodjeljuju sljedeći ponderi rizika: Plasman 1 — 75% — ispunjava sve uvjete za povoljniji ponder Plasman 2 — 150% Plasman 3 — 100% Plasman 4 — 150% <u>Varijanta 2.</u> Klijent B je fizička osoba, ali se samo izloženosti po stambenim kreditima smatraju izloženostima prema stanovništvu obzirom da samo te partije ispunjavaju sve uvjete za povoljniji ponder iz članka 123. Uredbe (EU) br. 575/2013 te se stoga status neispunjavanja obveza određuje na razini kreditne partije u skladu s člancima 127. i 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 samo po partijama stambenih kredita slijedom čega bi ponderiranje izgledalo ovako: Plasman 1 — 75% — ispunjava sve uvjete za povoljniji ponder Plasman 2 — 150% Plasmani 3 i 4 (hipotekarni krediti) — 150% jer se status neispunjavanja obveza za ova dva kredita određuje na razini dužnika budući da nisu ispunjeni uvjeti za kategoriju izloženosti prema stanovništvu, a dužnik je neuredan po jednom kreditu.
Odgovor:	Prema našem mišljenju ponderi rizika ispravno su određeni u varijanti 2 jer se definicija statusa neispunjavanja obveza na razini kreditnog proizvoda može primijeniti samo za one izloženosti koje ispunjavaju uvjete iz članka 123. Uredbe (EU) br. 575/2013 i koje su stoga razvrstane u kategoriju iz tog članka. Dakle, za plasman 1 i plasman 2, ako je prije nastanka statusa neispunjavanja obveza bio raspoređen u kategoriju izloženosti prema stanovništvu, status neispunjavanja obveza određuje se na razini svakog kreditnog proizvoda jer su raspoređeni u kategoriju izloženosti prema

	stanovništvu. Prag značajnosti iz članka 15. Odluke o provedbi Uredbe primjenjuje se na razini svakog ovog plasmana. U skladu s tim za plasman 2 ispunjeni su uvjeti za nastanak statusa neispunjavanja obveza te se plasman raspoređuje u kategoriju izloženosti u statusu neispunjavanja obveza pri čemu se na neosigurani dio izloženosti primjenjuje ponder rizika 150% ako je iznos ispravaka vrijednosti niži od 20% bruto neosiguranog dijela izloženosti. Za ostatak ukupne izloženosti prema klijentu B kojeg čine plasmani 3 i 4 definicija statusa neispunjavanja obveza kao i prag značajnosti dospjele kreditne obveze iz članka 15. Odluke o provedbi Uredbe primjenjuje se promatrajući oba plasmana zajedno. Budući da navodite da je za plasman 4 ispunjen uvjet za nastanak statusa neispunjavanja obveza iz članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013, oba plasmana potrebno je iskazati u kategoriji izloženosti u statusu neispunjavanja obveza te na neosigurani dio izloženosti primijeniti ponder rizika 150% ako je iznos ispravaka vrijednosti niži od 20% bruto neosiguranog dijela izloženosti.
--	--